

Accedir a la justícia: un privilegi?

La justícia no falla per absència de lleis, sinó per la seva aplicació desigual. En aquest context, accedir-hi depèn més de la posició social que no pas del principi d'igualtat davant la llei.

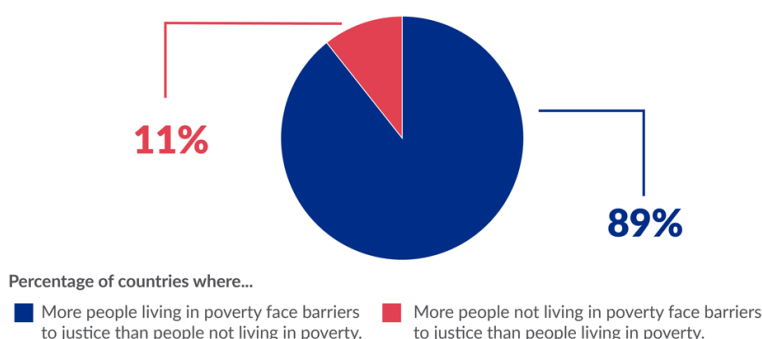
Figura de Themis, coneguda com “la dama de la justícia”. Font: World Justice Project

Segons el World Justice Project (WJP), al voltant de 5.1 mil milions de persones (aproximadament dos terços de la població mundial) tenen “necessitats de justícia no ateses”, ja sigui per problemes legals quotidians, per manca de documentació

legal bàsica o perquè viuen en condicions d'extrema injustícia (estateless, explotació moderna, inseguretats greus) (*Measuring the Justice Gap*, 2019). Aquesta xifra massiva evidencia que la “bretxa de justícia” no és una anomalia, sinó una realitat estructural i sistèmica que travessa països desenvolupats i en desenvolupament (*Measuring the Justice Gap*, 2019).

WEALTH-BASED DISPARITIES IN THE JUSTICE GAP

In nearly **90% of countries**, people living in poverty tend to face greater barriers to justice than those not living in poverty.

Source: Disparities, Vulnerability, And Harnessing Data For People-Centered Justice: WJP Justice Data Graphical Report II

En quasi el 90% dels països la gent pobre té dificultats per accedir a la justícia. Font: World Justice Project

El report de l'OCDE “Equal Access to Justice for Inclusive Growth” assenyala que la manca d'accés efectiu a la justícia pot ser tant causa com conseqüència de la pobresa i les desigualtats (*Equal Access to Justice for Inclusive Growth*, 2019). Quan molts conflictes civils, disputes de propietat, problemes laborals o administratius no troben resolució judicial, les persones afectades pateixen un deteriorament econòmic i social: pèrdua de productivitat, dificultats d'accés a ocupació, salut i serveis bàsics, i empitjorament de les condicions de vida. (OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), 2019)

D'altra banda, una part important dels problemes de justícia no són d'àmbit penal, sinó civil i administratiu (lliurement resolts fora del sistema penal). Malgrat això, molts governs i indicadors oficials continuen centrant-se en l'accés penal com a

---

mesura de justícia, deixant de banda la gran càrrega de problemes civils que sovint afecten la vida quotidiana de persones vulnerables (*Measuring the Justice Gap*, 2019).

Aquest desequilibri estructural (recursos insuficients, manca d'assistència legal, saturació judicial) produeix efectes col·laterals profunds sobre la cohesió social i la confiança en les institucions. Quan les resolucions judicials són lentes, ineficients o inexistent, s'alimenta un cicle de frustració, impunitat i desigualtat real. Aquestes dinàmiques erosionen l'eficàcia del dret i contribueixen a perpetuar la pobresa i l'exclusió social, especialment entre col·lectius vulnerables (*Measuring the Justice Gap*, 2019).

Un exemple concret d'aquest problema és el cas de l'Kenya, on estudis recents mostren que un percentatge significatiu de causes judicials —incloses les de corrupció— pateixen dilacions cròniques. Segons un treball sobre l'accés a la justícia penal, molts processos queden ajornats repetidament, i l'acumulació de retards genera backlog i costos addicionals per als litigants. Aquesta realitat evidencia que tenir institucions i lleis no basta si no existeixen capacitat, recursos i compromís institucional per fer-les efectives. A més, investigacions històriques assenyalen que la corrupció en el poder judicial de Kenya ha estat un obstacle crònic per a la independència judicial i per a un accés equitatiu a la justícia (International Commission of Jurists, 2000).

A Sud-àfrica, la Comissió Judicial Zondo (2018–2022) va documentar un cas massiu de “captura de l'Estat” on empresaris i actors polítics influents van manipular institucions públiques, ministeris i empreses estatals. L'informe final assenyalava que la debilitat del sistema judicial i les interferències polítiques van permetre que els casos de corrupció s'acumulessin durant anys sense investigació efectiva (Judicial Commission of Inquiry into State Capture, 2022). Aquest episodi mostra com la manca d'independència judicial i de mecanismes de control pot degradar l'eficàcia de l'Estat, erosionar la confiança institucional i incrementar la desigualtat socioeconòmica.

Bangladesh és un dels casos més estudiats de saturació judicial. Segons el Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs (2023), el país acumula més de

---

3,7 milions de casos pendents als tribunals inferiors i superiors. Diversos informes indiquen que els litigis civils poden allargar-se entre 8 i 12 anys, especialment en conflictes de propietat i casos laborals. Aquesta lentitud estructural afecta de manera desproporcionada les persones amb menys recursos, que sovint abandonen el procés o recorren a mecanismes informals que poden resultar coercitius o violents.

A Nigèria, informes de Human Rights Watch i del National Judicial Council han documentat casos recurrents de suborns, extorsions i interferències polítiques dins del poder judicial. Segons el HRW (2021), les víctimes de violència policial o militar sovint no accedeixen a processos judicials efectius perquè els expedients desapareixen, els testimonis són intimidats o els procediments s'allarguen de manera indefinida. Aquesta impunitat crònica reforça els cicles de violència i debilita profundament la confiança ciutadana en l'Estat.

Pel que fa a països amb alt índex de violència, criminalitat o delictes greus, com diversos territoris de l'Amèrica Llatina, l'absència de resposta efectiva per part del sistema judicial sovint es tradueix en impunitat estructural. En el cas de l'Mèxic, per exemple, organitzacions de drets humans han denunciat que delictes greus, com desaparicions forçades, tortures o homicidis, queden sense investigar adequadament, fent que la justícia no arribi a les víctimes. (Amnistia Internacional, 2012).

Aquestes problemàtiques (desigualtat en l'accés, insuficiència institucional, impunitat, discriminació) minen el que hauria de ser la dimensió operativa de l'Sustainable Development Goal 16: pau, justícia i institucions sòlides. Quan la justícia no és realment accessible per a tothom, els drets i les lleis perden efectivitat, i es perpetuen la pobresa, la desigualtat i la violència estructural.

Per tot això, cal reivindicar la justícia com un bé públic fonamental: no n'hi ha prou amb tenir lleis o textos normatius; cal que aquestes lleis es tradueixin en institucions operatives, accessibles, ben finançades i amb recursos humans i tècnics que garanteixin resolucions reals. Si l'objectiu és una transformació social real (igualtat davant la llei, protecció de grups vulnerables, desenvolupament

inclusiu) la implementació ha de ser prioritària, global, persistent i adaptada a les realitats locals.

20 desembre 2025, el Prat de Llobregat

References

Amnistia Internacional. (2021, setembre 20). Juicio a la Justicia.

<https://amnistia.org.mx/contenido/index.php/juicio-a-la-justicia/>

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). (2019, March

28). *Equal Access to Justice for Inclusive Growth*. OECD. Retrieved January

19, 2026, from

https://www.oecd.org/en/publications/equal-access-to-justice-for-inclusive-growth_597f5b7f-en.html

World Justice Project. (2019, juny 20). *Measuring the Justice Gap: A*

People-Centered Assessment of Unmet Justice Needs Around the World, a report produced by the World Justice. Measuring the Justice Gap.

<https://worldjusticeproject.org/our-work/research-and-data/measuring-justice-gap>